

**KLAIPĖDOS RAJONO IKIMOKYKLINIO AMŽIAUS VAIKŲ
GYVENSENA IR SVEIKATA**

2015 m.

Turiny

TYRIMO METODIKA.....	1
TYRIMO REZULTATAI IR JŲ APTARIMAS.....	2
1. Vaiko fizinis aktyvumas	2
2. Vaiko mityba	4
3. Eismo sauga	9
4. Vaiko sveikata	11
IŠVADOS	14
PRIEDAS	16

TYRIMO METODIKA

Tyrimo kontingentas ir imtis

Ikimokyklinio amžiaus vaikų gyvenimo ypatumų ištyrimui taikyta jų tėvų anoniminė apklausa raštu. Buvo tirti ikimokyklinio amžiaus vaikai, lankantys Klaipėdos rajono ikimokyklinio ugdymo įstaigas, apklausiant jų tėvelius. Tyrime dalyvavo 13 Klaipėdos rajono ikimokyklinio ugdymo įstaigų.

Tyrimo eiga

Tyrimo metu tėveliams ikimokyklinėse ugdymo įstaigose vykstančių susirinkimų metu buvo pateikta informacija apie tyrimą, bei gautas tėvų sutikimas, kad jų vaikai dalyvautų tyrime. Pritarus ugdymo įstaigų administracijai, bei paaiškinus vaikams apie tyrimą, dalyvaujant grupės auklėtojai ir visuomenės sveikatos specialistei buvo atlikta vaikų tėvelių anoniminė apklausa raštu. Tyrimas vyko 2015 metais spalio – lapkričio mėnesiais.

Tėveliai buvo apklausiami atėjus pasiimti vaikų. Anketos buvo išdalintos vienam iš tėvelių, kurių vaikai tyrimo dieną buvo ugdymo įstaigoje. Jeigu tėveliai turi daugiau, negu vieną tiriamo amžiaus vaiką, informacijai apie kiekvieno vaiko gyvenimą ir sveikatą pildoma atskira anketa. Užpildžius anketas, tėveliai jas įdėjo į jiems duotus vokus. Statistinėje analizėje naudotos anketos, kuriose užpildyta daugiau, negu pusė klausimų.

Tyrimo instrumentas

Tyrimui buvo naudojamas Klaipėdos universiteto Sveikatos mokslų fakulteto Visuomenės sveikatos katedros mokslininkų sudarytas klausimynas, skirtas ikimokyklinio amžiaus vaikų tėvelių apklausai. Parengiant klausimyną, atsižvelgta į Visuomenės sveikatos stebėsenos programos Sveikatos sistemos rodiklių sąrašą. Klausimyną sudaro sociodemografiniai klausimai, bei klausimai apie gyvenimą ir elgseną pagal sveikatos rodiklius (fizinio aktyvumo, mitybos įpročių, eismo saugos, burnos higienos, traumų ir sveikatos priežiūros).

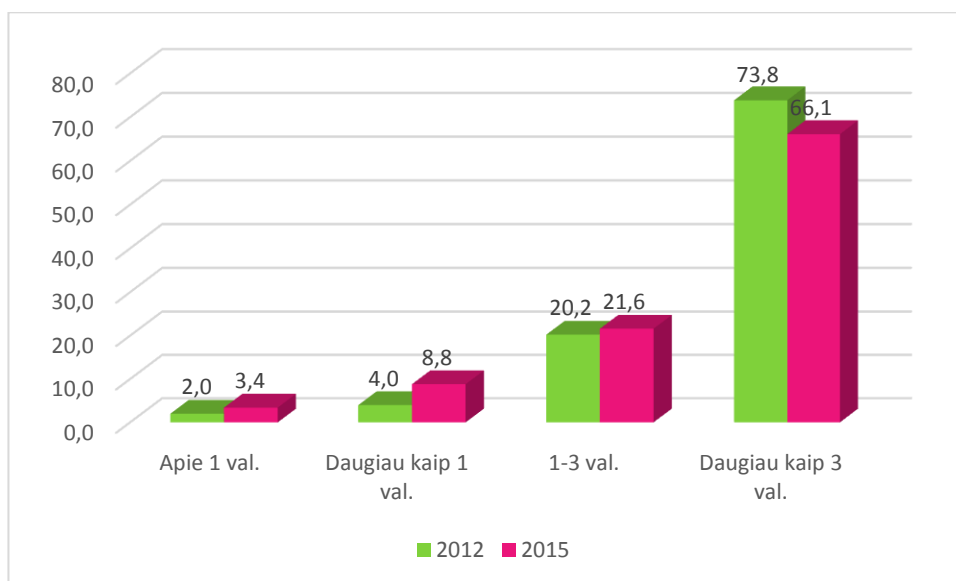
Gauti atsakymai į klausimus buvo statistiškai apdorojami SPSS 20.0 statistinių programų paketu. Tyrime taikytas Chi kvadrato kriterijus. Statistinis hipotezių reikšmingumas patvirtinamas, kai $p \leq 0,05$. Tyrimo rezultatai palyginami su 2012 m. vykdytu tyrimu.

TYRIMO REZULTATAI IR JŲ APTARIMAS

Tyrime analizuoti 910 tirtų ikimokyklinio amžiaus vaikų duomenys apie gyvenseną ir sveikatą (anketų grįžtamumas 71,6 proc.). Tyrime dalyvavo 53,3 proc. berniukų ir 46,7 proc. mergaičių. Vaikų amžius svyravo nuo 1 iki 7 metų amžiaus. Tirta: 0,1 proc. - 1 m., 0,7 proc. - 2 m., 15,2 proc. - 3 m., 19,6 proc., - 4 m., 18,8 proc. - 5 m., 24,4 proc. - 6 m., 21,2 proc. - 7 m. amžiaus vaikų.

1. Vaiko fizinis aktyvumas

Tyrimo metu buvo norima sužinoti apie ikimokyklinio amžiaus vaikų fizinį aktyvumą, t.y. kiek vidutiniškai laiko per dieną vaikas būna judrus laisvalaikiu - kai neina į darželį, savaitgaliais, žaisdamas lauke ar namuose. Tyrimo rezultatai parodė, kad 66,1 proc. vaikų būna judrūs daugiau kaip 3 valandas per dieną, ir tai yra 7,7 proc. mažiau negu 2012 metais. Penktadalis ikimokyklinio amžiaus vaikų (21,6 proc.) užsiima aktyvia fizine veikla 1-3 valandas per dieną. 8,8 proc. vaikų būna fiziškai aktyvūs daugiau kaip vieną valandą per dieną (2012 m. - 4 proc.) ir tik 3,4 proc. tiriamų ikimokyklinio amžiaus vaikų - aktyviai leidžia laisvalaikį apie vieną valandą per dieną.

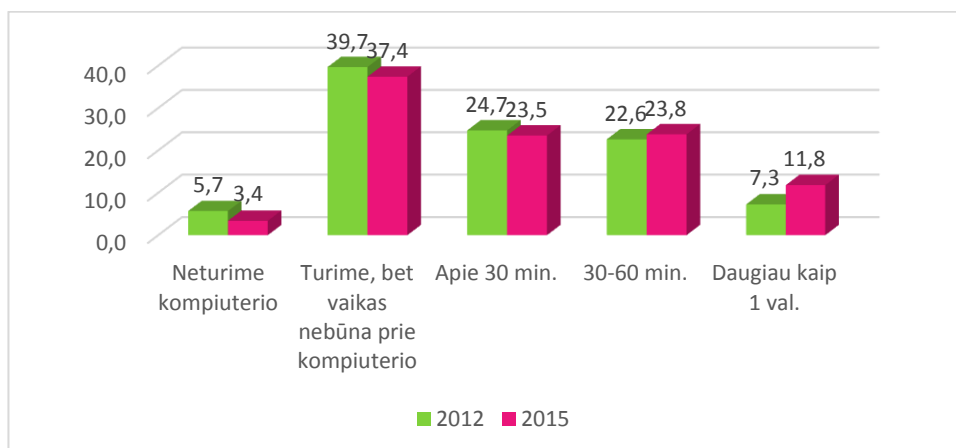

1 pav. Pasiskirstymas pagal tai, kiek vidutiniškai laiko per dieną vaikas būna judrus laisvalaikiu (proc.)

Panašūs rezultatai gauti analizuojant duomenis pagal lytį. Reikšmingų skirtumų tarp berniukų ir mergaičių pagal šį požymį nenustatyta ($p > 0,05$). Dauguma mergaičių (62,9 proc.) ir dauguma berniukų (68,8 proc.) yra judrūs daugiau nei 3 val. per dieną.

Analizuojant ikimokyklinio amžiaus vaikų fizinį aktyvumą, buvo domėtasi, kiek laiko per dieną vaikas praleidžia prie kompiuterio. Apklausos duomenimis, 37,4 proc. tiriamųjų nesinaudoja kompiuteriu. 23,5 proc. vaikų prie kompiuterio praleidžia apie pusvalandį per dieną ir toks pats procentas ikimokyklinio amžiaus vaikų (23,8 proc.) prie kompiuterio praleidžia 30-60 min. per

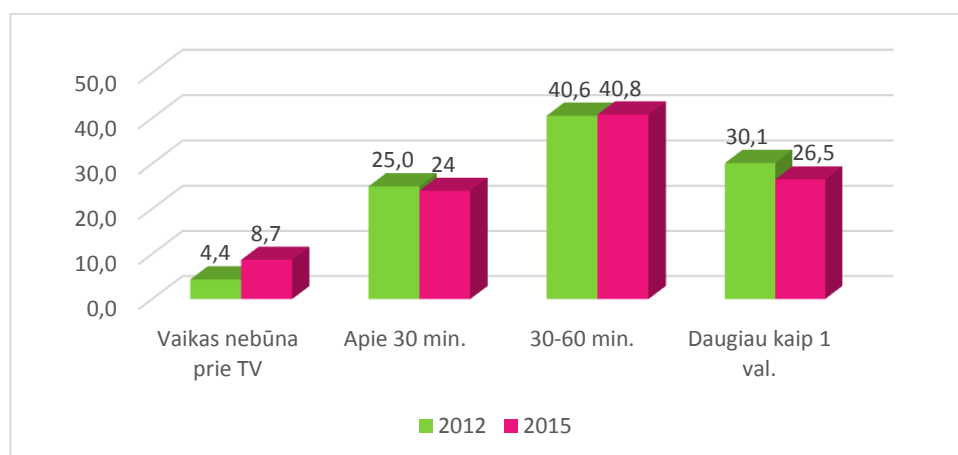
dieną. 11,8 proc. vaikų per dieną prie kompiuterio praleidžia daugiau kaip 1 valandą (2012 m. tokie vaikai sudarė 7,3 proc.).

2 pav. Pasiskirstymas pagal tai, kiek vidutiniškai laiko per dieną vaikas praleidžia prie kompiuterio (proc.)

2015 m., kaip ir 2012 m., tyrimo metu paaiškėjo, kad ikimokyklinio amžiaus mergaitės statistiškai reikšmingai mažiau naudojasi kompiuteriu, nei berniukai ($p=0,00$). 7,4 proc. mergaičių ir 15,4 proc. berniukų prie kompiuterio praleidžia daugiau kaip vieną valandą per dieną.

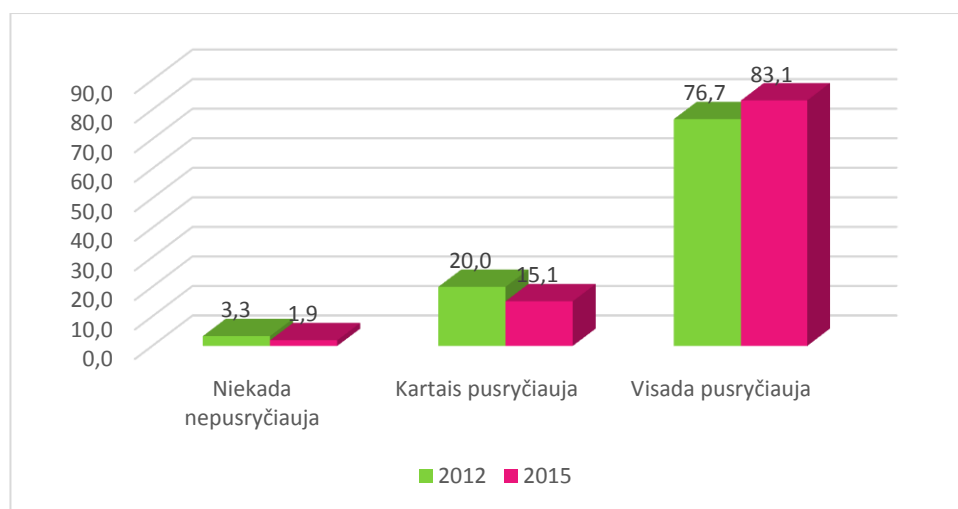
Tyrimo metu taip pat buvo klausiama, kiek laiko per dieną vaikas praleidžia prie televizoriaus. Išanalizavus apklaustųjų duomenis, buvo nustatyta, kad 40,8 proc. tirtų ikimokyklinio amžiaus vaikų prie TV praleidžia 30-60 min. per dieną, o apie 26,5 proc. tirtų vaikų TV žiūri daugiau kaip 1 valandą per dieną (2012 m. - 30,1 proc.). 24 proc. apklausoje dalyvavusių vaikų tėvų atsakė, kad jų vaikas per dieną prie televizoriaus praleidžia apie 30 minučių, ir 8,7 (2012 m. - 4,4 proc.) tirtų ikimokyklinio amžiaus vaikų tėvų nurodė, kad jų vaikas nebūna prie televizoriaus. Reikšmingo skirtumo tarp berniukų ir mergaičių nenustatyta ($p>0,05$).

3 pav. Pasiskirstymas pagal tai, kiek vidutiniškai laiko per dieną vaikas praleidžia prie TV (proc.)

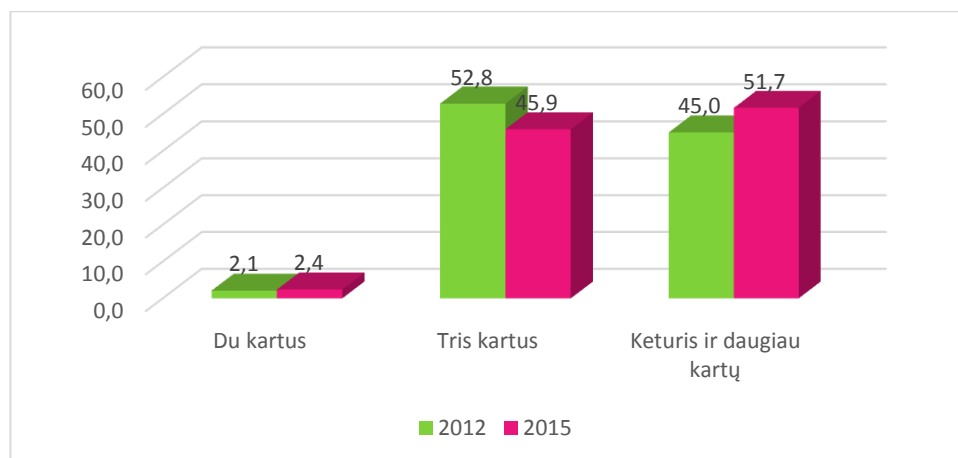
2. Vaiko mityba

Dalis apklausos sudarė klausimai apie ikimokyklinio amžiaus vaikų mitybą. Tyrimo metu buvo teiraujamasi, kaip dažnai vaikas pusryčiauja, ir kiek vidutiniškai kartų per dieną maitinasi, kai neina į darželį. Atlikus 2015 m. tyrimo analizę buvo išsiaiškinta, kad visada pusryčiaujančių vaikų skaičius išaugo 6,4 proc. (atitinkamai 2012 m. kasdien pusryčiaujančiųjų buvo 76,7 proc.). 15,1 proc. ikimokyklinio amžiaus vaikų pusryčiauja tik kartais, o 1,9 proc. - niekada nepusryčiauja. Reikšmingų skirtumų tarp lyčių pagal šį požymį nepastebėta – visada pusryčiauja 82,3 proc. berniukų ir 85,9 proc. mergaičių ($p>0,05$).

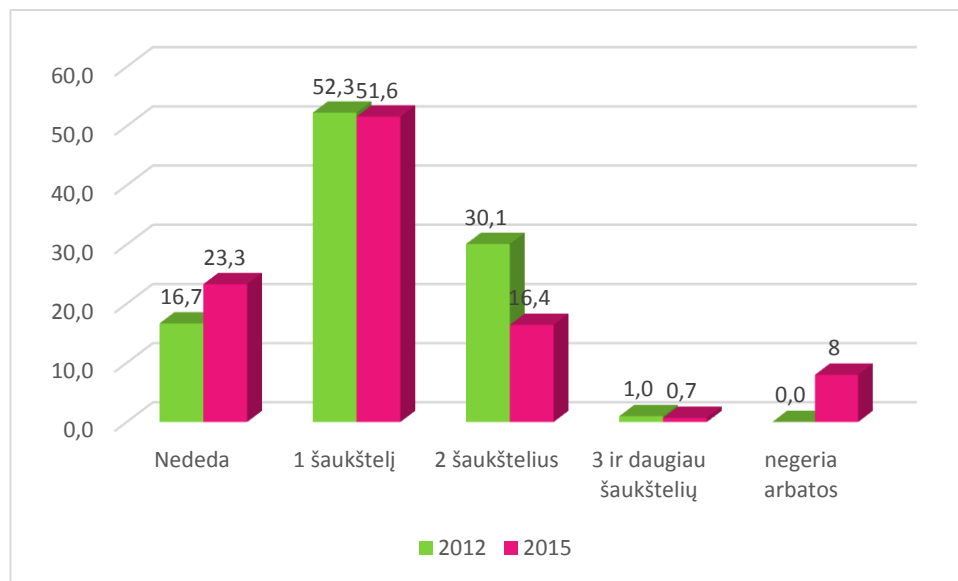
4 pav. Pasiskirstymas pagal tai, kaip dažnai vaikai pusryčiauja (proc.)

Tyrimas parodė, kad apie 45,9 proc. tirtų ikimokyklinio amžiaus vaikų (2012 m. - 52,8 proc.) maitinasi tris kartus per dieną. Keturis ar daugiau kartų per dieną valgo pusė tyrime dalyvavusių vaikų. 2,4 proc. ikimokyklinio amžiaus vaikų vidutiniškai maitinasi tik du kartus per dieną. Vieną kartą per dieną valgančių ikimokyklinio amžiaus vaikų nebuvo. Reikšmingų skirtumų tarp lyčių pagal šį požymį nepastebėta ($p>0,05$).

5 pav. Pasiskirstymas pagal tai, kiek vidutiniškai kartų per dieną vaikai maitinasi (proc.)

Analizuojant ikimokyklinio amžiaus vaikų mitybos įpročius buvo tėvų klausama, kiek šaukštelių cukraus yra dedama vaikui į vieną puodelį arbatos. Apie pusė tirtų vaikų tėvų (51,6 proc.) atsakė, kad į arbatos puodelį yra dedamas 1 šaukštelis cukraus (2012 m. – 52,3 proc.). 16,4 proc. vaikų į puodelį arbatos deda 2 šaukštelių cukraus, palyginti su 2012 m. tyrimo duomenimis – taip cukrų vartojančių vaikų sumažėjo 13,7 proc. 2015 m. tyrimo duomenimis, arbatą be cukraus geria daugiau vaikų negu 2012 m. tyrimo duomenimis (atitinkamai 23,3 ir 16,7 proc. tirtų ikimokyklinio amžiaus vaikų). Kas dvyliktas vaikas negeria arbatos. Reikšmingų skirtumų tarp berniukų ir mergaičių pagal šį požymį nenustatyta ($p>0,05$).

6 pav. Pasiskirstymas pagal tai, kiek šaukštelių cukraus deda į arbatos puodelį (proc.)

Tyrimo metu buvo analizuota, kaip dažnai vaikas geria arba valgo sveikus ir nesveikus maisto produktus, kai neina į darželį. Buvo nustatyta, kad daržoves kasdien valgančių sumažėjo – nuo 43,7 proc. (2012 m.) iki 37,1 proc. (2015 proc.) vaikų, 3-5 kartus per savaitę – 38,6 proc. vaikų (2012 m. – 33,4 proc.). Vaisių valgymo įpročiai išliko panašūs, lyginant 2012 ir 2015 m. – juos kasdien valgo 36,9 proc. vaikų, 3-5 kartus per savaitę – 40,5 proc. vaikų. Saldumynus kasdien valgo 17,4 proc., 6,8 proc. mažiau negu 2012 m. 3-5 kartus per savaitę juo valgo kas trečias vaikas. Juodą duoną kasdien valgo 19,8 proc. (2012 m. – 25,7 proc.) vaikų, 3-5 kartus per savaitę – 22,8 proc. vaikų. Baltą duoną kasdien valgo 29,6 proc. vaikų (8,8 proc. mažiau negu 2012 m.), 3-5 kartus per savaitę – 32,1 proc. vaikų. Košes kasdien valgo kas šeštas vaikas, 3-5 kartus per savaitę – 26,8 proc. vaikų. Žuvį kasdien valgo 1,7 proc. vaikų, 3-5 kartus per savaitę – 4 proc. vaikų. Kasdien valgančių mėsą sumažėjo nuo 27,9 proc. (2012 m.) iki 21,5 proc. (2015 m.) vaikų, 3-5 kartus per savaitę valgo pusė vaikų (51 proc.). Kiaušinius kasdien valgo 5,6 proc. vaikų, 3-5 kartus per savaitę – 19,3 proc. vaikų. Pieną ir jo produktus kasdien valgo kas antras vaikas – 49,8 proc. (2012 m. – 55,6 proc.), 3-5 kartus per savaitę – 34,6 proc. vaikų. Greito maisto produktus kasdien valgo 0,2 proc. vaikų, 3-5 kartus per savaitę – 0,9 proc. vaikų. Greito maisto produktus kelis kartus per

mėnesį valgo 61,8 proc. (2012 m. - 56,3 proc.) vaikų. Kokakolą ir gazuotus gėrimus kasdien geria 0,6 proc. vaikų, 3-5 kartus per savaitę – 2 proc. vaikų. Šių gėrimų niekada negeria 43,1 proc. vaikų.

1 lentelė. Kaip dažnai vaikas valgo šiuos produktus (kai neina į darželį) (proc.)

	Niekada		Kelis kartus per mėnesį		1-2 kartus per savaitę		3-5 kartus per savaitę		Kasdien	
	2012	2015	2012	2015	2012	2015	2012	2015	2012	2015
Daržoves	1,3	2,2	5,7	3,9	15,6	18,3	33,4	38,6	43,7	37,1
Vaisius/uogas	0,8	0,2	6,8	5,1	18,4	17,3	36,8	40,5	37,2	36,9
Saldumynus	0,3	0,6	11,5	12,4	28,0	36,5	36,1	33,1	24,2	17,4
Juodą duoną	14,0	17,3	15,2	18,6	22,4	21,6	22,7	22,8	25,7	19,8
Baltą duoną	1,0	2,6	8,8	8,0	20,1	27,7	31,7	32,1	38,4	29,6
Košės	6,5	3,6	22,7	18,5	35,5	35,5	23,8	26,8	11,6	15,6
Žuvį	11,6	11,3	63,4	58,7	21,0	24,3	2,7	4,0	1,4	1,7
Mėsą	0,5	0,1	3,9	5,8	20,8	21,6	46,9	51,0	27,9	21,5
Kiaušinius	5,0	4,4	20,8	22,6	53,7	48,1	16,1	19,3	4,4	5,6
Pieną ir jo produktus	0,7	1,2	3,4	4,3	11,0	10,1	29,3	34,6	55,6	49,8
Kokakolą ir gazuotus gėrimus	41,9	43,1	46,8	45,5	7,4	8,8	2,4	2,0	1,4	0,6
Greito maisto produktus	37,1	32,5	56,3	61,8	5,6	4,6	0,8	0,9	0,1	0,2

Reikšmingi skirtumai tarp lyčių pastebėti:

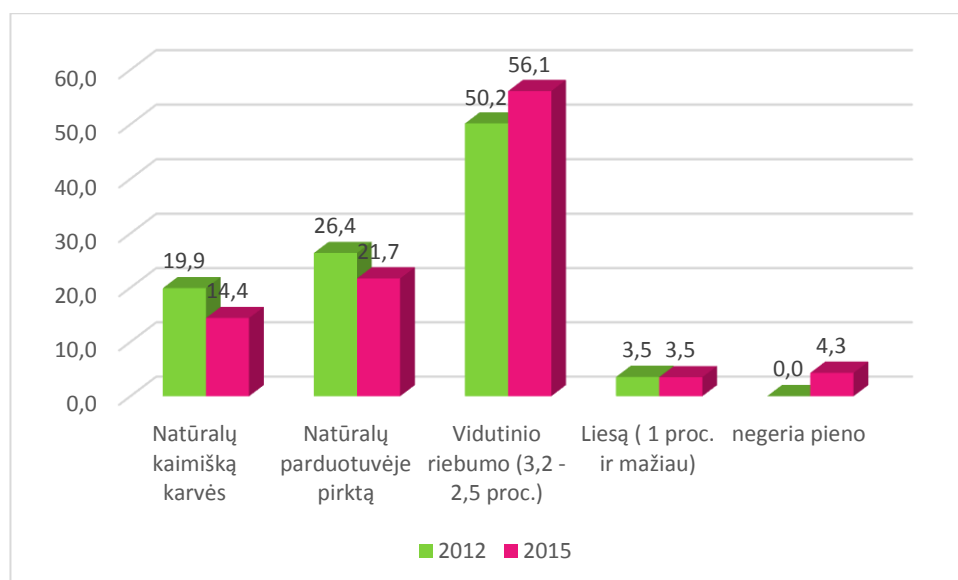
- vaisių valgymo įpročiuose – 1-2 kartus per savaitę juos daugiau valgo berniukai negu mergaitės (atitinkamai 20,2 ir 13,8 proc.; $p=0,013$);
- juodos duonos valgymo įpročiuose – 1-2 kartus per savaitę ją daugiau valgo mergaitės negu berniukai (atitinkamai 24,9 ir 18,0 proc.; $p=0,014$);
- greito maisto valgymo įpročiuose – tokius maisto produktus daugiau vartoja berniukai negu mergaitės: niekada nevartojančių mergaičių yra 36,3 proc., o berniukų – 29,1 proc. ($p=0,023$).

2 lentelė. Kaip dažnai valgo šiuos produktus pagal lytį (kai neina į darželį) (proc.)

	Niekada		Kelis kartus per mėnesį		1-2 kartus per savaitę		3-5 kartus per savaitę		Kasdien	
	B	M	B	M	B	M	B	M	B	M
Daržoves	2,1	2,4	3,6	4,4	19,7	16,7	38,5	38,3	36,1	38,1
Vaisius/uogas	0,4	0	3,6	6,8	20,2	13,8	39,3	42,7	36,5	36,7
Saldumynus	0,8	0,2	12,7	12,1	36,9	36,1	31	35,4	18,5	16,2
Juodą duoną	19,1	15,3	18,0	19,5	18,0	24,9	24,0	21,7	20,8	18,7
Baltą duoną	2,8	2,5	6,6	9,9	26,1	29,4	32,9	31,1	31,6	27,2
Košes	4,1	2,9	18,9	18,2	34,1	36,9	25,9	28,4	17	13,6
Žuvį	12,3	10,1	56,4	62,3	26,2	21,7	3,8	3,9	1,3	2,0
Mėsą	0,2	0	4,9	7,1	22,5	20,7	49,0	53,0	23,4	19,2
Kiaušinius	4,1	4,9	21,4	2,5	49,3	46,3	19,3	19,1	5,9	5,2
Pieną ir jo produktus	0,8	1,5	3,3	5,6	10,5	9,6	36,7	3,1	48,7	51,3
Kokakolą ir gazuotus gėrimus	41,6	44,3	48,6	42,6	8,0	9,4	1,3	2,9	0,4	0,7
Greito maisto produktus	29,1	36,3	66,5	56,4	3,6	5,8	0,4	1,5	0,4	0

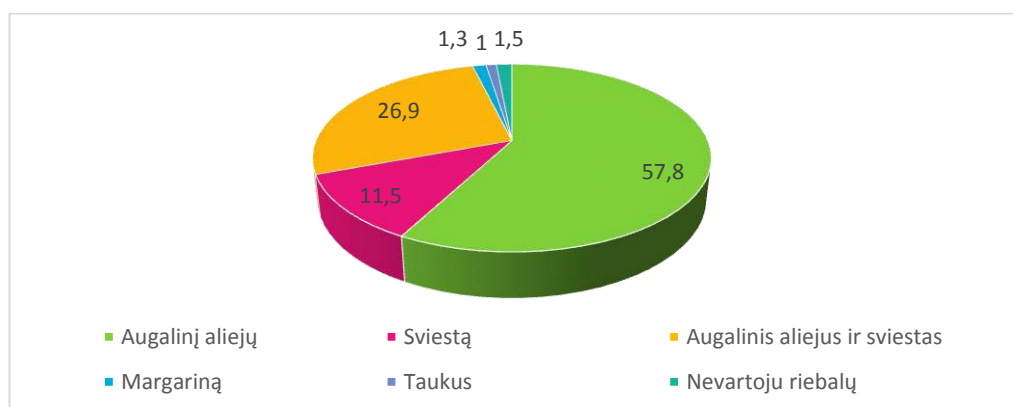
Trečdalis apklaustųjų (31,5 proc.) teigė, kad jų vaikai mėgsta viską. Tėvelių buvo prašoma, kad parašytų kokių daržovių, vaisių, pieno produktų, mėsos, žuvies gaminių, košių nemėgsta jų vaikas. Iš daržovių vaikai daugiau nemėgsta burokėlių, paprikų, pomidorų, svogūnų, brokolių, kopūstų, iš vaisių, uogų – serbentų, kivių, iš košių – kukurūzų, grikių, avižinės, perlinės, iš žuvies – silkės, menkės, iš mėsos – jautienos, kiaulienos, iš pieno produktų - kefyro, varškės (1 priedas).

Apklausus tėvelius, kokį pieną dažniausiai geria jų vaikas paaiškėjo, kad 56,1 proc. geria vidutinio riebumo (3,2 - 2,5 proc.) karvės pieną (5,9 proc. daugiau negu 2012 m.). 21,7 proc. vaikų geria natūralų parduotuvėje pirktą pieną, 14,4 proc. vaikų geria natūralų kaimišką karvės pieną. Reikšmingų skirtumų tarp berniukų ir mergaičių pagal šį požymį nenustatyta ($p>0,05$).

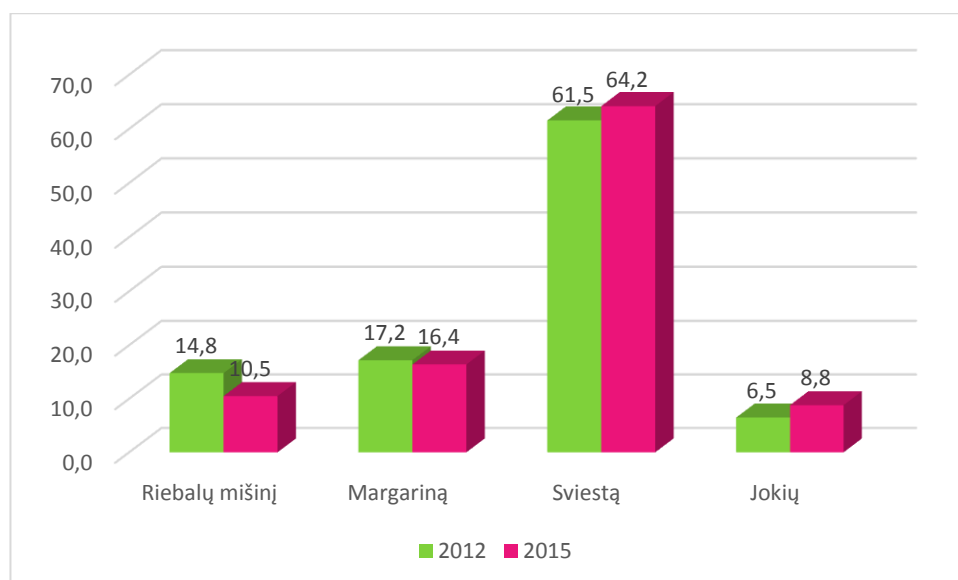
7 pav. Pasiskirstymas pagal tai, kokį pieną dažniausiai geria vaikas (proc.)

Buvo analizuota, kokie riebalai dažniausiai yra naudojami vaiko maisto gaminimui. Paaiškėjo, kad ikimokyklinio amžiaus vaikų maisto gaminimui dažniausiai yra naudojamas augalinis aliejus – jį naudoja 57,8 proc. apklaustųjų, 11,5 proc. – naudoja sviestą. Taukus vaiko maisto gaminimui naudoja 1 proc. tėvų, visai nenaudoja riebalų – 1,5 proc. tėvų. Reikšmingo skirtumo tarp berniukų ir mergaičių pagal šį požymį nėra ($p>0,05$).

8 pav. Pasiskirstymas pagal tai, kokius riebalus tėvai naudoja vaiko maisto gaminimui (proc.)

2015 m. tyrimo duomenimis, kaip ir 2012 m., ant duonos vaikams dažniausiai buvo tepamas sviestas (atitinkamai 64,2 ir 61,5 proc.). Kas dešimtam vaikui ant duonos buvo riebalų mišinys, o 16,4 proc. vaikų – margarinas.

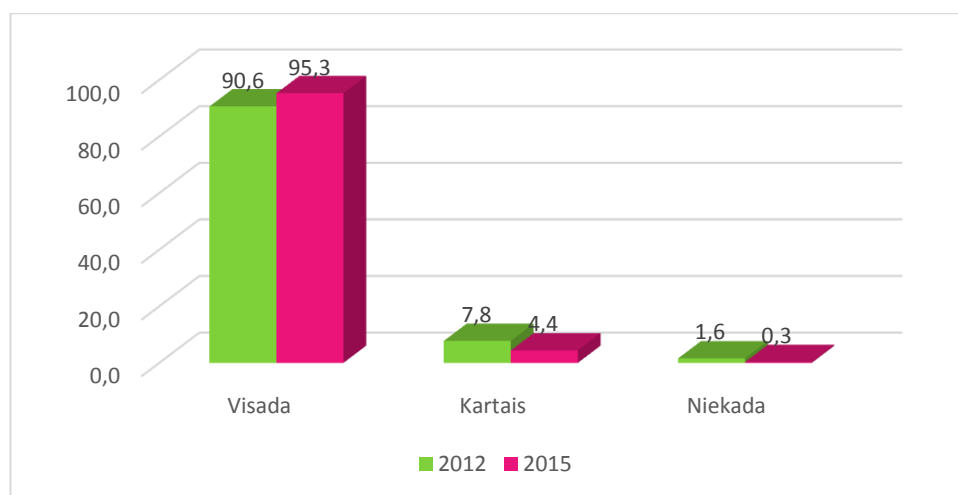
9 pav. Pasiskirstymas pagal tai, kokius riebalus tėvai tepa ant duonos (proc.)

Riebalų ant duonos nemėgsta teptis daugiau mergaitės negu berniukai (atitinkamai jokių riebalų netepa 11,0 proc. mergaičių ir 6,7 proc. berniukų ($p=0,035$)).

Į pagamintą vaikui maistą papildomai druskos nededa dauguma tėvelių (69 proc.). Reikšmingų skirtumų tarp berniukų ir mergaičių pagal šį požymį nenustatyta ($p>0,05$).

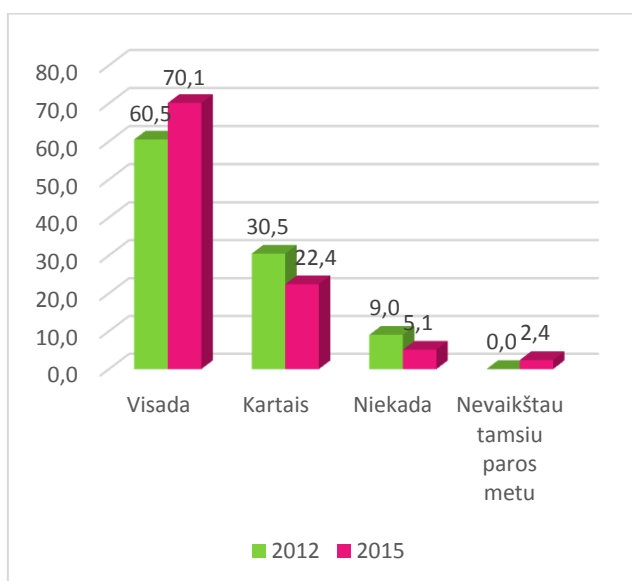
3. Eismo sauga

Tyrimo metu buvo siekiama išaiškinti vaiko eismo saugumo ypatumus Klaipėdos rajone. Buvo klausiama, ar veždami vaiką automobiliu tėvai naudoja specialias vaikiškas kėdutes ir saugos diržus. 2015 m. tyrimo rezultatai, kaip ir 2012 m., atskleidė, kad dauguma ikimokyklinio amžiaus vaikų (atitinkamai 95,3 ir 90,6 proc.) visada keliauja automobiliu naudojant specialias vaiko saugos kėdutes ir saugos diržus. 4,4 proc. tėvelių atsakė retai naudojantys vaiko saugos priemones automobilio viduje, o trys tėvai atsakė niekada nenaudojantys saugos diržų ir specialių kėdučių. Reikšmingų skirtumų tarp berniukų ir mergaičių pagal šį požymį nenustatyta ($p>0,05$).

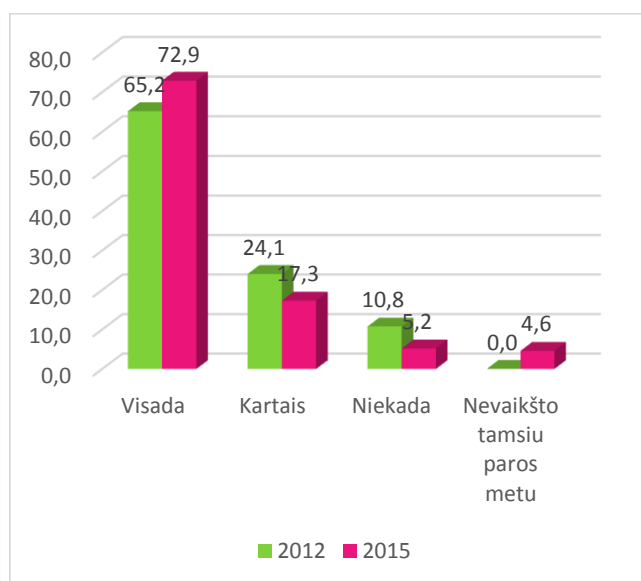

10 pav. Pasiskirstymas pagal tai, kaip dažnai tėvai naudoja specialias vaikiškas kėdutes ir saugos diržus kai veža vaiką automobiliu (proc.)

Taip pat buvo analizuojamas šviesos atšvaitų naudojimas einant su vaiku neapšviesta gatve ar keliu tamsiu paros metu. Tyrimas parodė, kad panašus skaičius tirtų vaikų tėvelių (70,1 proc.) ir ikimokyklinio amžiaus vaikų (72,9 proc.) visada naudoja atšvaitus eidami neapšviesta gatve ar keliu tamsiu paros metu. Ir šie įpročiai, 2015 m. tyrimo duomenimis, pagerėjo lyginant su 2012 m. tyrimo duomenimis (atitinkamai tėvų, nečiojančių atšvaitus, padaugėjo 9,6 proc., o vaikų – 7,7 proc.). Kiti klausimo, kaip dažnai naudojami atšvaitai, atsakymai taip pat panašūs tarp tėvelių ir vaikų. 22,4 proc. tėvų, einančių su vaiku neapšviesta gatve, kartais naudoja atšvaitą ir 5,1 proc. tėvelių atšvaito niekada nenaudoja. Tuo tarpu 17,3 proc. tirtų ikimokyklinio amžiaus vaikų kartais naudoja atšvaitą eidami neapšviesta gatve ar keliu tamsiu paros metu, o 5,2 proc. vaikų atšvaito niekada nenaudoja. Reikšmingų skirtumų tarp berniukų ir mergaičių pagal atšvaitų naudojimą nenustatyta ($p > 0,05$).

11 pav. Kaip dažnai tėvai patys naudoja atšvaitus eidami su vaiku (proc.)

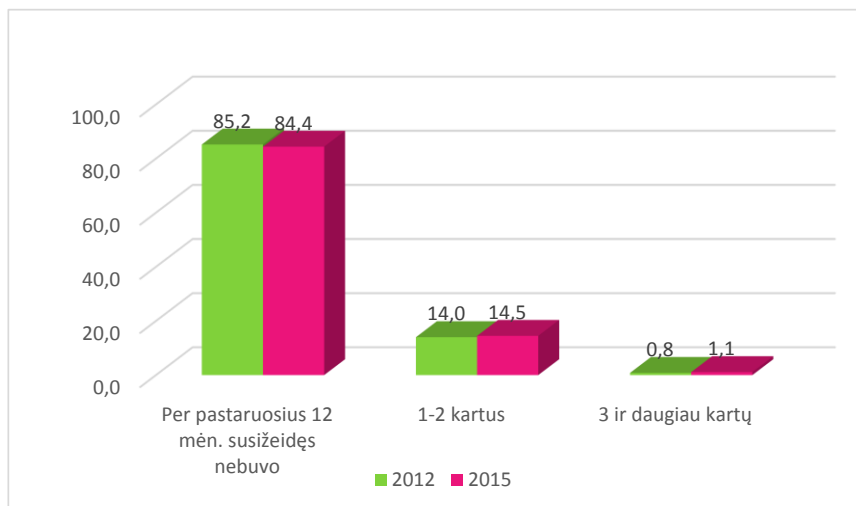

12. pav. Kaip dažnai vaikai naudoja atšvaitus (proc.)

4. Vaiko sveikata

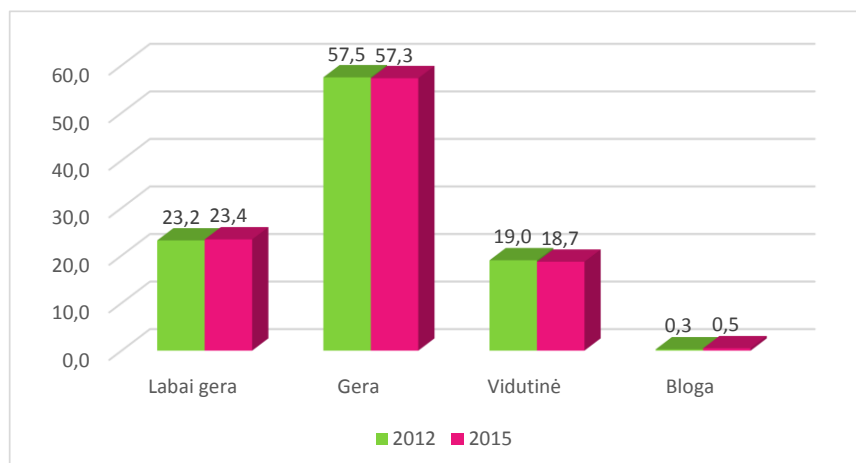
Apklausoje metu paaiškėjo, ar vaikai yra patyrę sužalojimų, kokia jų sveikata.

Tyrimas parodė, kad per pastaruosius 12 mėn. dauguma tirtų ikimokyklinio amžiaus vaikų susižeidę nebuvo (2015 m. tyrimo rezultatai liko nepakitę, lyginant su 2012 m. tyrimu – atitinkamai 84,4 ir 85,2 proc.). 14,5 proc. tiriamųjų per pastaruosius 12 mėn. buvo susižeidę 1-2 kartus, o kas dešimtas vaikas susižeidė tris ir daugiau kartų. Reikšmingo skirtumo tarp berniukų ir mergaičių pagal šį požymį nėra – 83,3 proc. berniukų ir 85,7 proc. mergaičių sužeidimų nepatyrė ($p>0,05$).

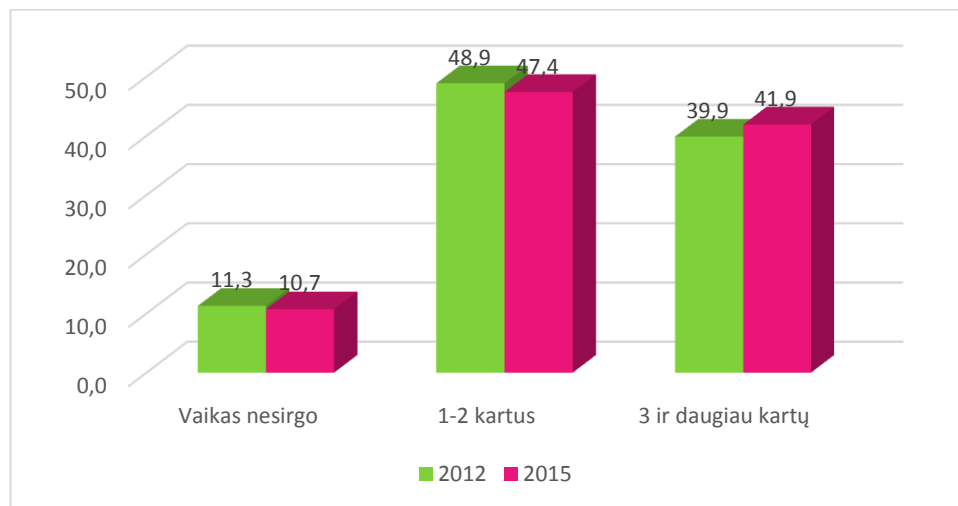
13. pav. Kaip dažnai vaikai buvo susižeidę (proc.)

Norint sužinoti daugiau apie tirtų vaikų sveikatą, ikimokyklinio amžiaus vaikų tėvelių buvo klausiama, kaip jie vertina savo vaikų sveikatą. Kaip ir 2012 m. tyrimo duomenimis, taip ir 2015 m., kiek daugiau nei pusės tirtų vaikų (57,3 proc.) sveikata buvo vertinama kaip gera. 23,4 proc. tėvelių savo vaikų sveikatą įvertino, kaip labai gerą. 18,7 proc. tirtų vaikų tėvelių savo vaikų sveikatą vertino kaip vidutinę, o penki tėveliai savo vaikų sveikatą įvertino kaip blogą. Reikšmingų skirtumų tarp berniukų ir mergaičių pagal tai, kaip tėvai vertina jų sveikatą, nėra – ketvirtadaliui sūnų ir penktadaliui dukterų tėvai sveikatą įvertino labai gerai ($p>0,05$).

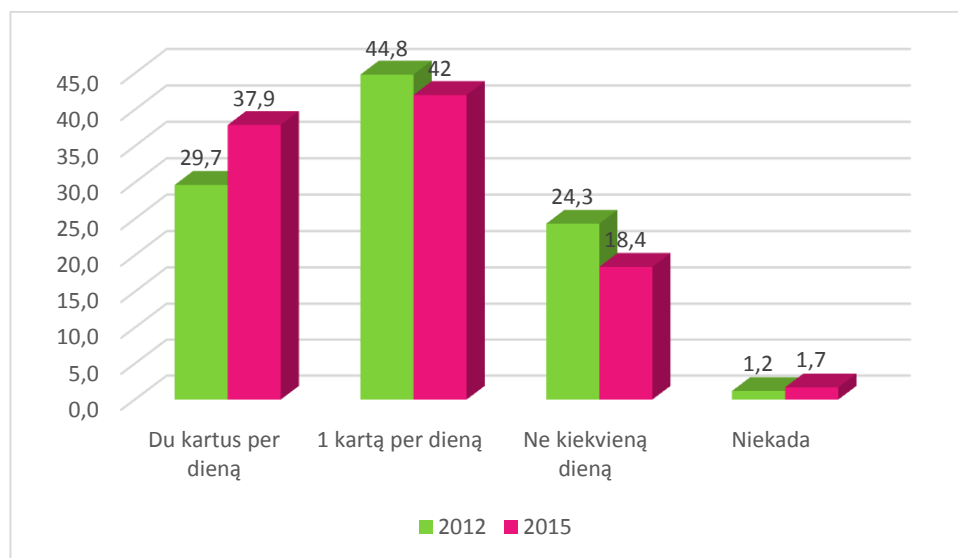
14. pav. Pasiskirstymas pagal tai, kaip tėvai vertina savo vaiko sveikatą (proc.)

Apklausos metu buvo teiraujamasi apie vaiko apsilankymus pas gydytoją. Paaiškėjo, kad per pastaruosius 12 mėnesių dėl vaiko ligos pas gydytoją lankėsi 47,4 proc. apklaustų ikimokyklinio amžiaus vaikų. 3 ir daugiau kartų pas gydytoją lankėsi 41,9 proc. tirtų vaikų. Kas dešimtas vaikas nebuvo susirgęs. Reikšmingų skirtumų tarp berniukų ir mergaičių pagal šį požymį nenustatyta ($p>0,05$).

15. pav. Kaip dažnai vaikai lankėsi pas gydytoją (proc.)

Apklausos metu taip pat buvo domėtasi apie vaikų burnos higieną. 2015 m. tyrimo rezultatai parodė, kad 8,2 proc. padaugėjo vaikų, kurie dantis valosi du kartus per dieną (atitinkamai 2015 m. - 37,9 proc. ir 2012 m. - 29,7 proc.). Vieną kartą per dieną dantis šepetėliu valosi 42 proc. vaikų. (2012 m. – 44,8 proc.). 18,4 proc. vaikų (2012 m. – 24,3 proc.) dantis valosi ne kiekvieną dieną, o 15 tirtų vaikų dantų nesivalo niekada.

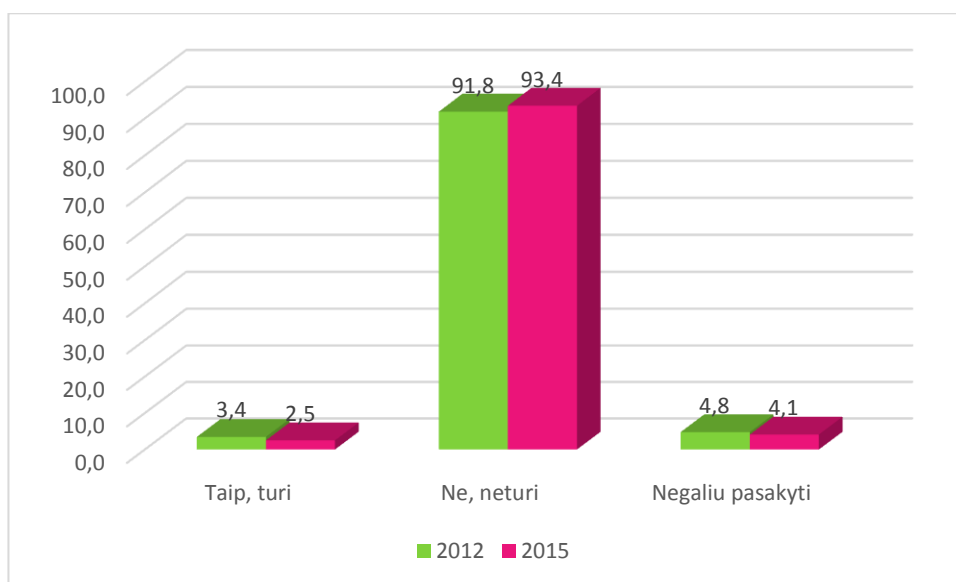
16 pav. Kaip dažnai vaikai valosi dantis (proc.)

Berniukų ir mergaičių dantų valymosi įpročiai nesiskiria – 2 kartus per dieną dantis valosi 37,2 proc. berniukų ir 38,8 proc. mergaičių ($p>0,05$).

2015 m. tyrimo metu paaiškėjo, kad per pastaruosius 12 mėnesių 81,5 proc. tirtų vaikų lankėsi pas dantų gydytoją, t.y. 18,6 proc. daugiau negu 2012 m. Paskutinio tyrimo rezultatai parodė, kad berniukų daugiau negu mergaičių lankėsi pas dantų gydytoją – atitinkamai 84,2 ir 78,2 proc. ($p=0,020$). Apsilankymų pas dantų gydytoją skaičius svyravo nuo 1 iki 10 kartų, daugiausia tiriamųjų per pastaruosius 12 mėnesių pas dantų gydytoją apsilankė 1 kartą (66 proc.).

Ikimokyklinio amžiaus vaikų tėvelių buvo klausiama, ar vaikas turi regos sutrikimų. Atlikus statistinę duomenų analizę paaiškėjo, kad tik nedidelė apklaustų tėvelių vaikų dalis turi regos sutrikimų – 7,8 proc. (2012 m. - 8,6 proc.). Reikšmingų skirtumų tarp berniukų ir mergaičių pagal šį požymį nenustatyta – regos sutrikimų turi 8,5 proc. berniukų ir 6,9 proc. mergaičių ($p>0,05$).

Apklausos metu tėvelių taip pat buvo klausiama, ar jų manymu, jų vaikas turi antsvorio. 93,4 proc. ikimokyklinio amžiaus vaikų tėvelių atsakė nemanantys, kad jų vaikas turi antsvorio. 4,1 proc. tėvelių teigė nežinantys, ar jų vaikai turi antsvorio. 2,5 proc. tėvelių atsakė, kad jų ikimokyklinio amžiaus vaikas turi antsvorio. Kas dešimta mergaitė ir kas aštuntas berniukas turi antsvorį ($p>0,05$).

17 pav. Kaip tėvai vertina vaiko svorį (proc.)

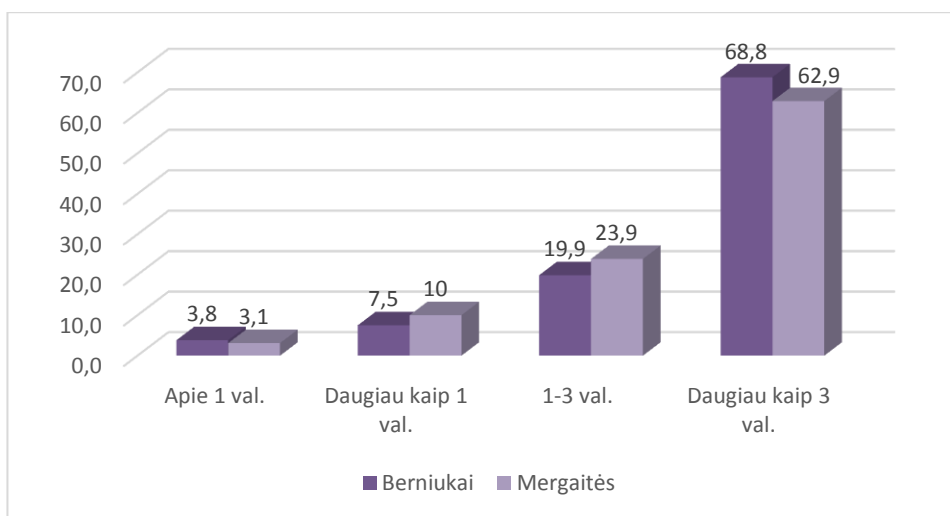
IŠVADOS

- Nors Klaipėdos rajono ikimokyklinio amžiaus vaikų, kurie būna judrūs daugiau kaip 3 valandas per dieną, sumažėjo, tačiau jie vis dar sudaro daugumą – 66,1 proc. tirtųjų vaikų. Aktyvia fizine veikla 1-3 valandas per dieną užsiima penktadalis vaikų.
- 40,8 proc. vaikų nesinaudoja kompiuteriu. Kas aštuntas vaikas prie kompiuterio praleidžia daugiau kaip vieną valandą per dieną. Berniukai prie kompiuterio praleidžia daugiau laiko nei mergaitės.
- 26,5 proc ikimokyklinio amžiaus vaikų prie TV praleidžia daugiau kaip vieną valandą per dieną. 30-60 min. per dieną TV žiūri 40,8 proc. vaikų.
- Visada pusryčiaujančių vaikų skaičius padidėjo – nuo 76,7 iki 83,1 proc.
- Pusė tirtų ikimokyklinio amžiaus vaikų (51,7 proc.) maitinasi 4 ir daugiau kartų per dieną. Tris kartus per dieną valgo 45,9 proc. vaikų.
- Kas antram ikimokyklinio amžiaus vaikui į arbatos puodelį yra dedamas 1 šaukštelis cukraus. Arbatą be cukraus geria 23,3 proc. vaikų.
- Vaikų, valgančių daržoves kasdien, sumažėjo nuo 43,7 iki 37,1 proc. 3-5 kartus per savaitę valgo 38,6 proc. vaikų.
- Vaisius kasdien valgo 36,9 proc. vaikų, 3-5 kartus per savaitę – 40,5 proc. vaikų.
- Saldumynus kasdien valgo kas šeštas vaikas, 3-5 kartus per savaitę – kas trečias.
- Juodą duoną kasdien valgo penktadalis vaikų.
- Baltą duoną kasdien valgančių vaikų sumažėjo 8,8 proc.
- Košes kasdien valgo 15,6 proc. vaikų, 3-5 kartus per savaitę – 26,8 proc. vaikų.
- Žuvį 3-5 kartus per sav. valgo 2,7 proc. vaikų, 1-2 kartus per sav. – ketvirtadalis vaikų.
- Kasdien mėsą valgančių vaikų sumažėjo nuo 27,9 iki 21,5 proc. 3-5 kartus per savaitę valgo pusė tirtųjų vaikų.
- Kiaušinius 3-5 kartus per savaitę valgo 19,3 proc. vaikų, 1-2 kartus per sav. – 48,1 proc.
- Pieną ir jo produktus kasdien valgo pusė vaikų, 3-5 kartus per savaitę – 34,6 proc. vaikų.
- Kokakolos ir gazuotų gėrimų nevartoja 43,1 proc. ikimokyklinio amžiaus vaikų.
- Greito maisto produktų nevalgo 32,5 proc. vaikų. Mergaičių, valgančių greito maisto produktus, yra mažiau nei berniukų.
- Daugiau negu pusė tirtų vaikų geria vidutinio riebumo (3,2 - 2,5 proc.) karvės pieną. 21,7 proc. vaikų geria natūralų parduotuvėje pirktą pieną, 14,4 proc. vaikų geria natūralų kaimišką karvės pieną.
- Maisto gaminimui dažniausiai yra naudojamas augalinis aliejus (57,8 proc.).

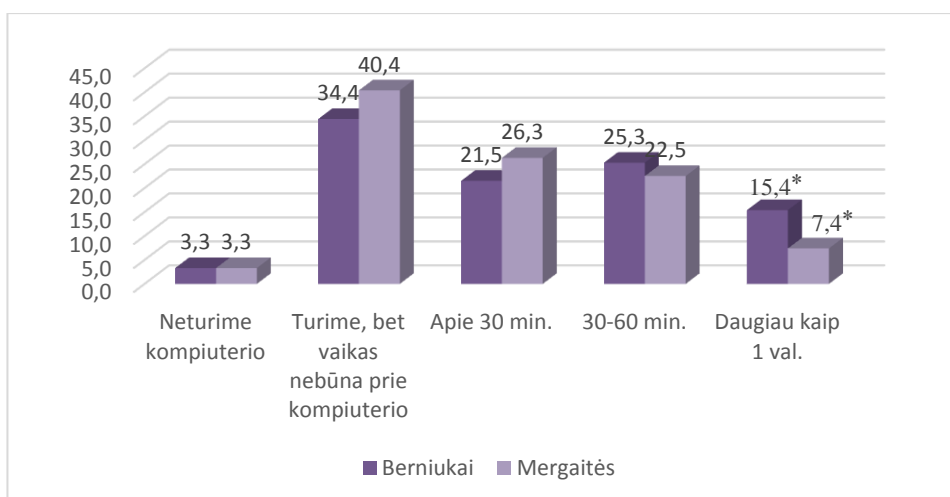
- Ant duonos vaikams dažniausiai yra tepamas sviestas (64,2 proc.).
- Į pagamintą vaikui maistą papildomai druskos nededa dauguma tėvelių (69 proc.).
- Dauguma vaikų (95,3 proc.) visada keliaudami automobiliu yra sodinami į specialias vaiko saugos kėdutes ir prisegami saugos diržais.
- Atšvaitų nešiojimo įpročiai yra pagerėję - dauguma ir vaikų (72,9 proc.), ir jų tėvelių (70,1 proc.) visada dėvi atšvaitą eidami keliu ar gatve tamsiu paros metu.
- Kiek daugiau nei pusės tirtų vaikų sveikata yra gera, 23,4 proc. - labai gera.
- Tyrimo rezultatai parodė, kad ikimokyklinio amžiaus vaikų dantų priežiūros įpročiai vis dar nepakankamai geri, tačiau vaikų, kurie dantis šepetėliu ir pasta valo du kartus per dieną, padaugėjo - nuo 29,7 iki 37,9 proc.

Priedas

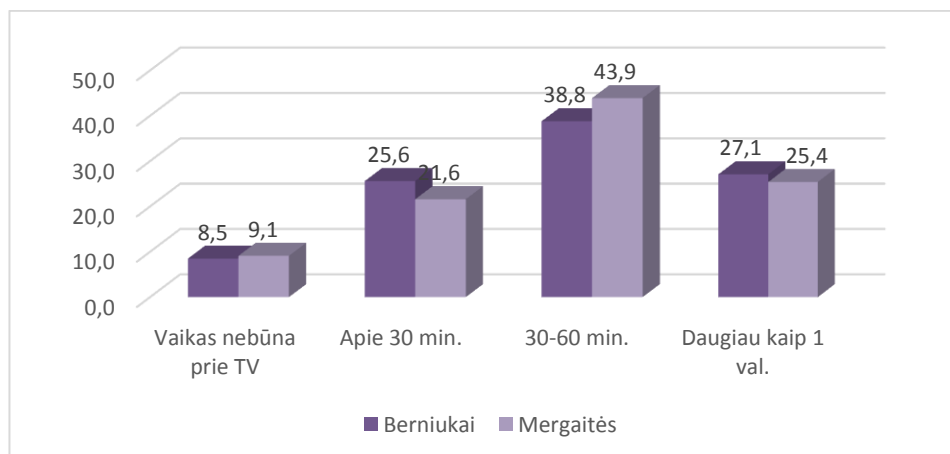
Klaipėdos rajono ikimokyklinio amžiaus vaikų gyvenimo ir sveikatos ypatumai

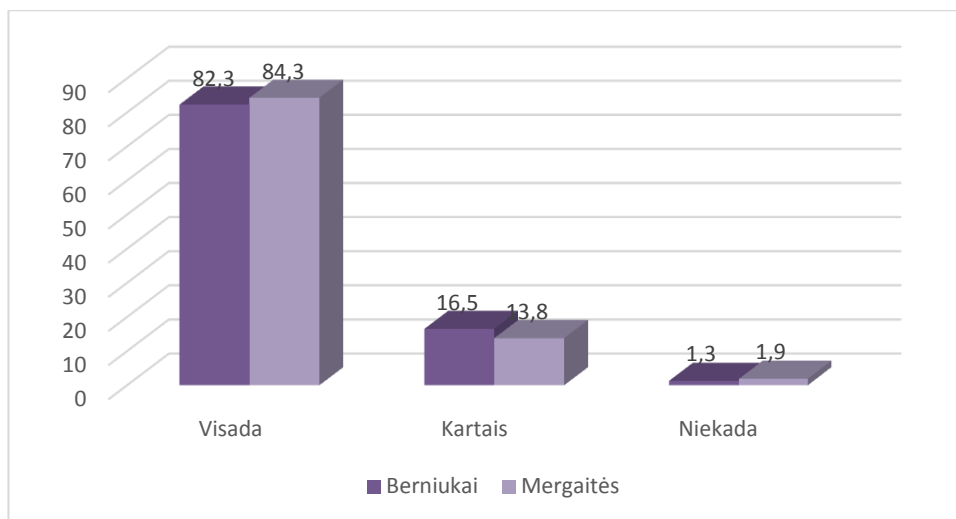
1 pav. Kiek laiko per dieną vaikas būna judrus (proc.)

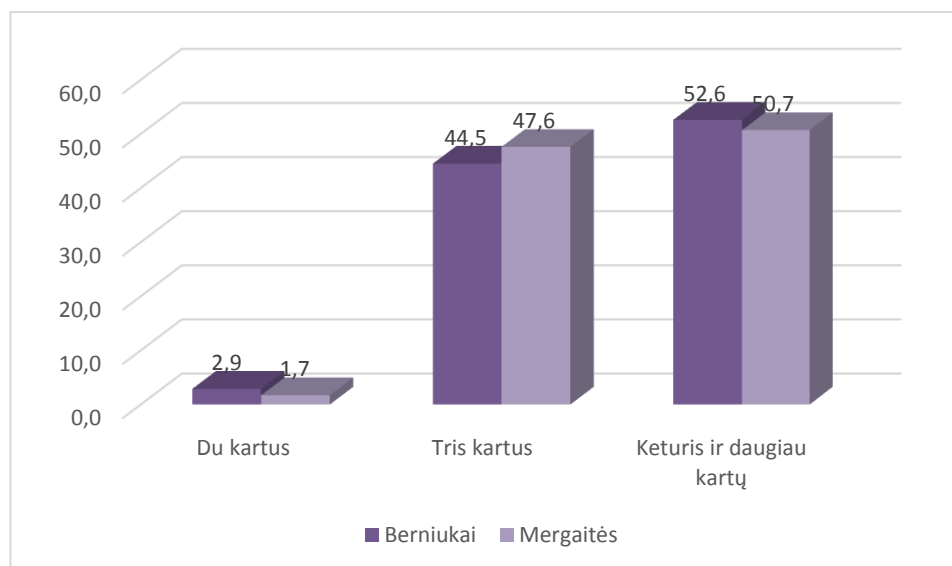
2 pav. Kiek laiko per dieną vaikas praleidžia prie kompiuterio (proc.); * $p < 0.05$

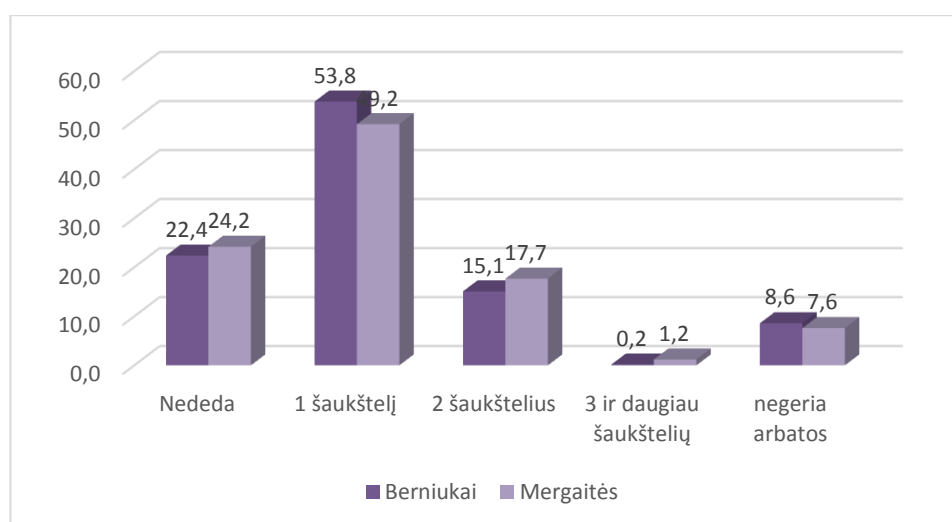
3 pav. Kiek laiko per dieną vaikas praleidžia prie TV (proc.)

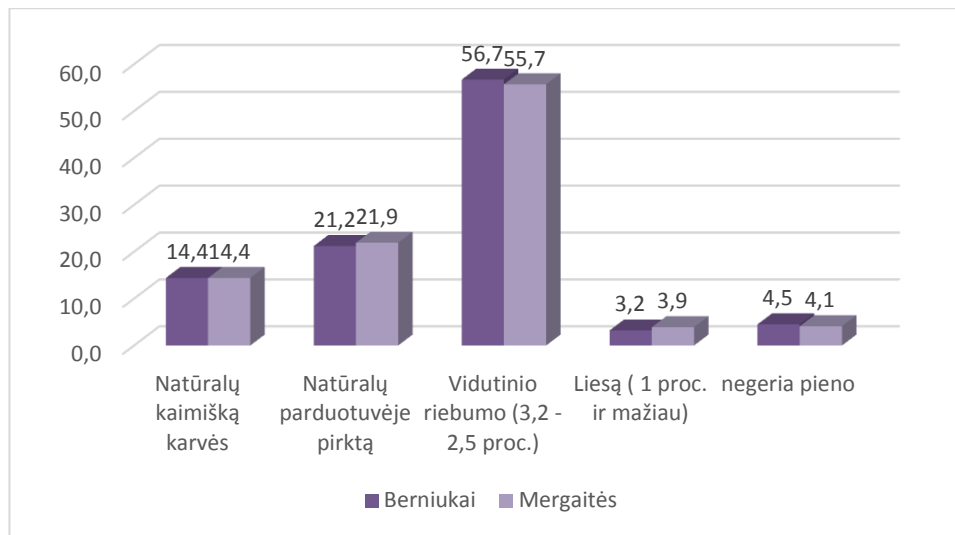
4 pav. Kaip dažnai vaikas pusryčiauja, kai neina į darželį (proc.)

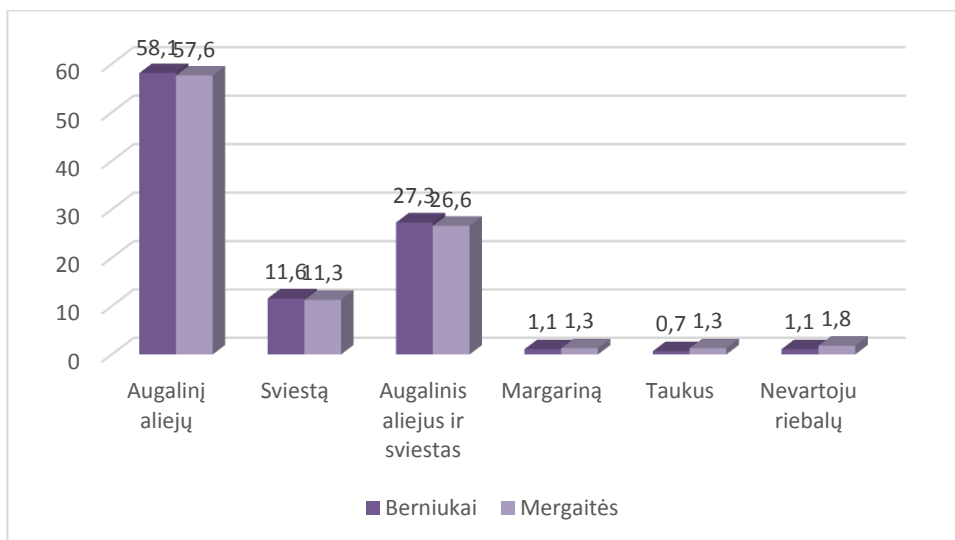
5 pav. Kiek vidutiniškai kartų per dieną maitinasi vaikas, kai neina į darželį (proc.)

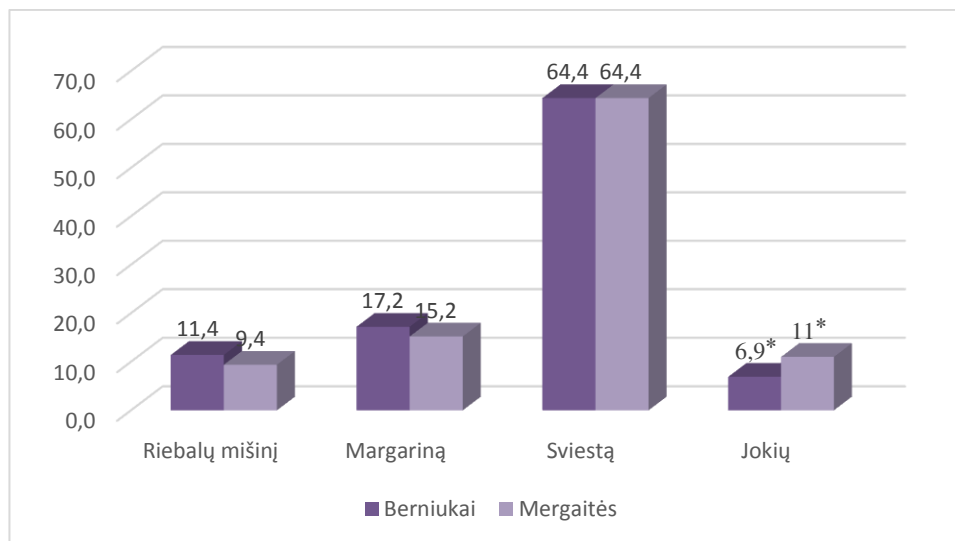
6 pav. Kiek šaukštelių cukraus dedama vaikui į vieną puodelį arbatos (proc.)

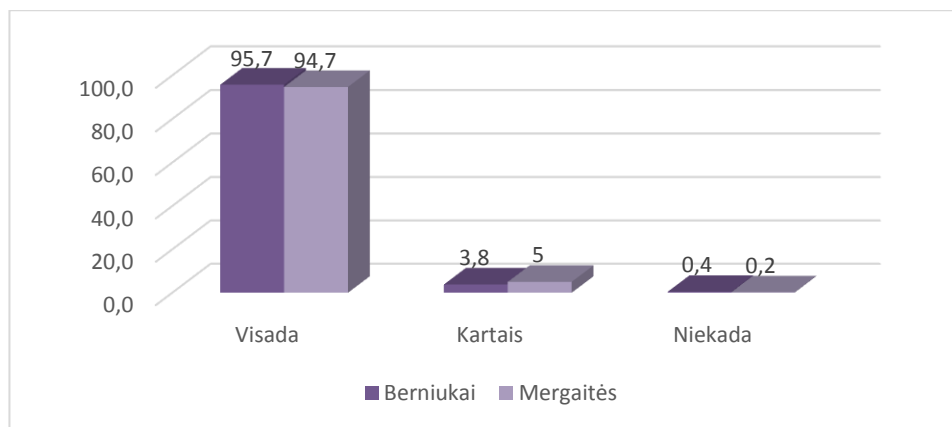
7 pav. Kokį pieną dažniausiai geria vaikas (proc.)

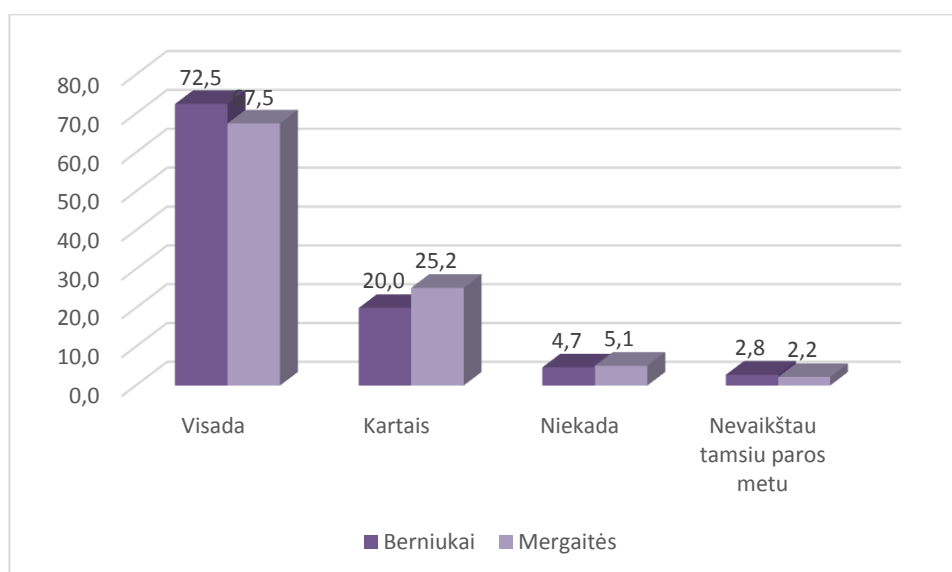
8 pav. Kokius riebalus dažniausiai naudojate vaiko maisto gaminimui (proc.)

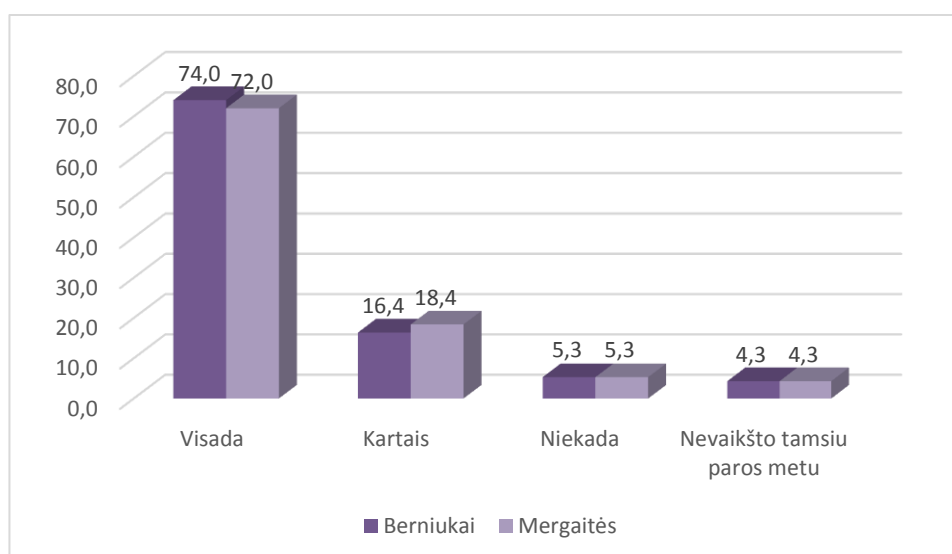
9 pav. Kokius riebalus dažniausiai tepate vaikui ant duonos (proc.); * $p < 0.05$

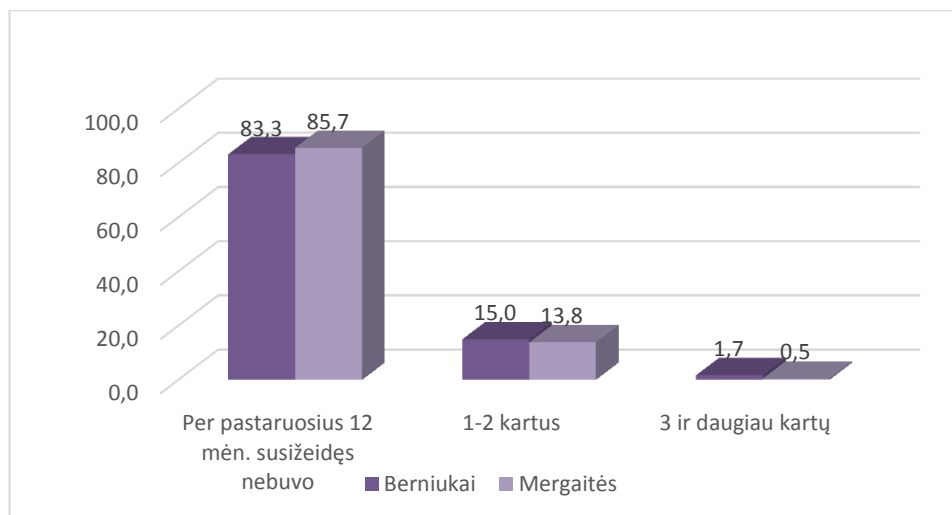
10 pav. Ar veždami vaiką automobiliu naudojate specialias saugos kėdutes ir saugos diržus (proc.)

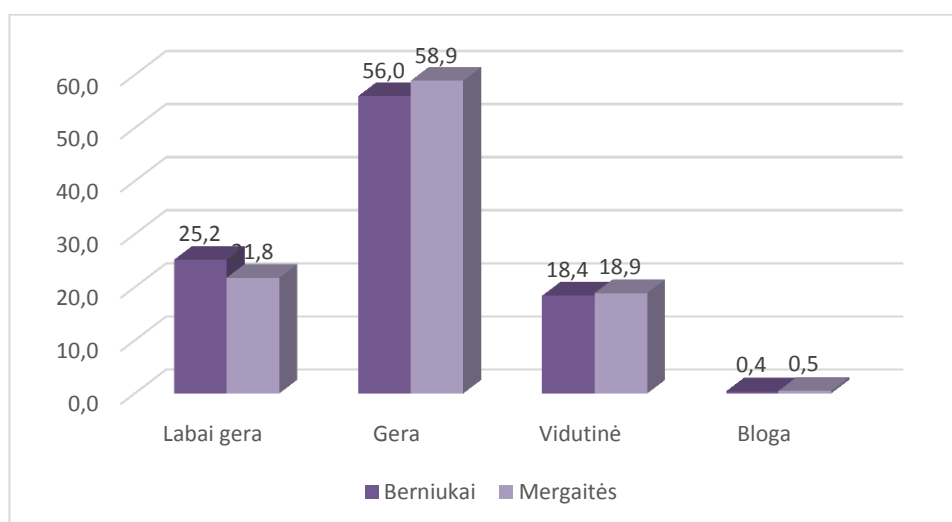
11 pav. Ar vaikų tėvai naudoja šviesos atšvaitus eidami neapšviesta gatve ar keliu tamsiu paros metu (proc.)

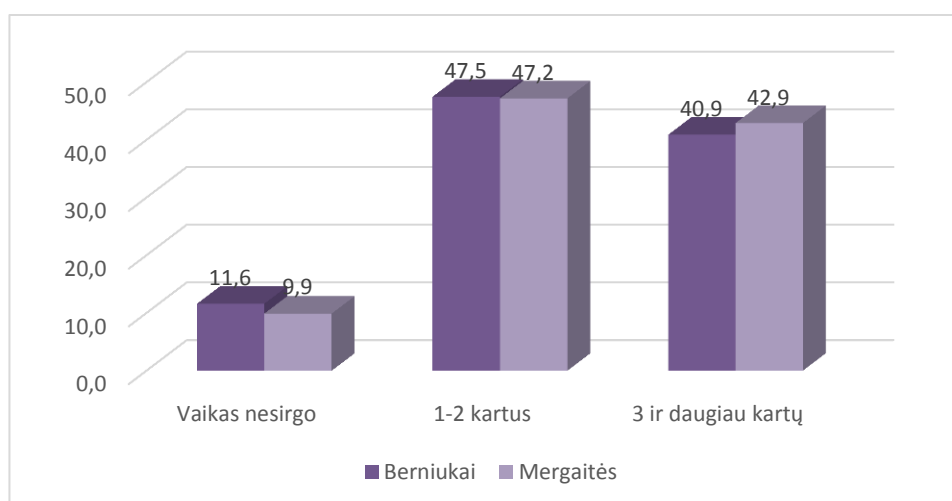
12 pav. Ar pats vaikas naudoja šviesos atšvaitus eidamas neapšviesta gatve ar keliu tamsiu paros metu (proc.)

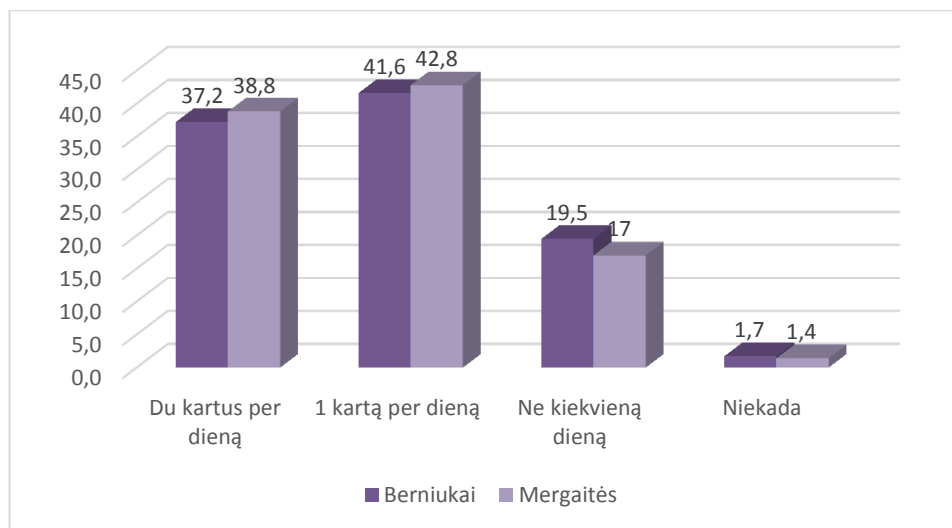
13 pav. Kiek kartų per pastaruosius 12 mėn. vaikas buvo susižeidęs (proc.)

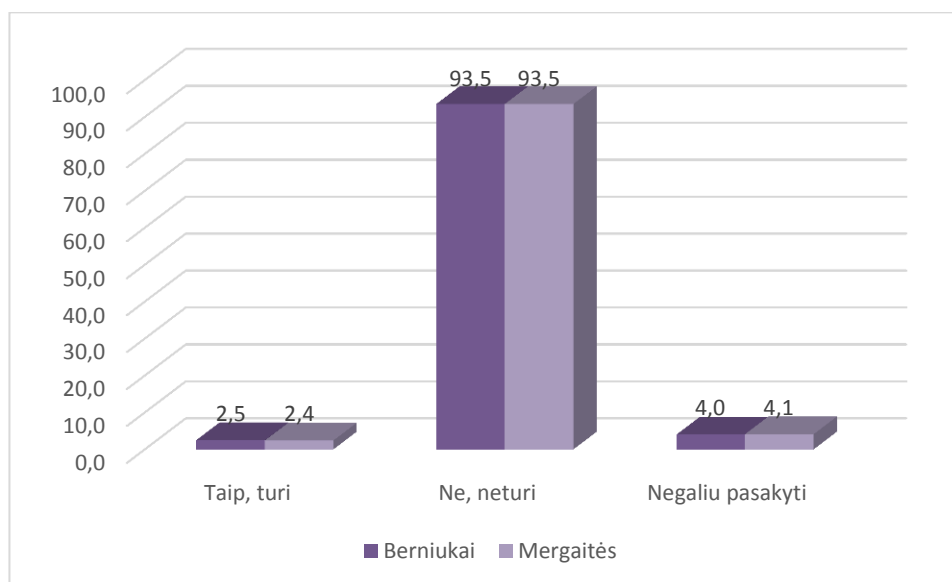
14 pav. Kaip apibūdintume savo vaiko sveikatą (proc.)

15 pav. Kiek kartų per pastaruosius 12 mėn. dėl vaiko ligos lankėtės pas gydytoją (proc.)

16 pav. Ar dažnai vaikas valosi dantis šepetėliu ir pasta (proc.)

17 pav. Kaip manote, ar Jūsų vaikas turi atsvario (proc.)

1 lent. Kiek kartų per pastaruosius 12 mėnesių vaikas lankėsi pas dantų gydytoją pagal ikimokyklinio ugdymo įstaigas

	1 kartas	2 kartai	3 kartai	4 kartai	5 kartai	6 kartai	7 kartai	10 kartų
Gargždų lopšelis-darželis „Saulutė“	73	19	10	4	3			
Gargždų lopšelis-darželis „Ažuoliukas“	41	13	5					
Gargždų lopšelis-darželis „Gintarėlis“	89	35	8	4	5			
Gargždų ugdymo centras „Naminukas“	43	13	2	3	2		1	
Kvietinių mokykla-darželis	10	6	3		1			
Drevernos vaikų darželis	13	3	1	1				1
Priekulės vaikų lopšelis-darželis	49	13	4	3	1			
Agluonėnų vaikų lopšelis-darželis „Nykštukas“	20	7	2			1		1
Veiviržėnų vaikų darželis	7	2						1
Endriejavo vaikų darželis	12	3	1	2				
Dovilų lopšelis-darželis „Kregždutė“	25	8	4	2	1			
Kretingalės vaikų lopšelis-darželis	29	5	3	1	3			
Vėžaičių vaikų lopšelis-darželis	33	6	4	4	2			1
Iš viso:	444	133	47	24	18	1	1	4

Kokių maisto produktų nemėgsta vaikai (skliaustuose pateiktas mokinių skaičius)

2. Gargždų lopšelis-darželis „Saulutė“

Daržovių	Burokėliai (18), kopūstai (12), rauginti kopūstai, morkos (2), virtos morkos (3), pomidorai (18), paprikos (17), kukurūzai, brokoliai (18), svogūnai (14), bulvės (2), žiediniai kopūstai (3), žirneliai (5), agurkai (2), moliūgai (2), cukinijos, česnakai (3), kalafijorai (4), pupos (2), ridikėliai (2), špinatai, šparaginės pupelės (3), salotos, bruselio kopūstai (2), salierai, baklažanai, rauginti agurkai (2).
Vaisių, uogų	Bananai (3), kiviai (3), braškės (4), citrusiniai vaisiai, avietės (2), slyvos, kriaušės (6), apelsinai (2), mandarinai, persikai, abrikosai, melionai (2), arbūzai, vynuogės (2), obuoliai, greipfruktai (3), mėlynės (2), serbentai (6), ananasai (3), agrastai (2), figos, avokadai (3), citrinos (2), vyšnios, granatai, obuoliai, iš viso nemėgsta uogų (4).
Košių	Grikių (8), miežinė (3), kukurūzų (10), kviečių (3), manų (7), perlinių kruopų (4), avižinės (14), ryžių (10), 5 grūdų (3), žirnių, bulvių (2), iš viso nemėgsta (3).
Žuvies	Silkės (6), rūkytos žuvys (2), lašišos (3), tunas, skumbės (2), triušiena, iš viso nemėgsta (11).
Mėsos	Jautiena (5), kiauliena (5), kalakutiena (2), lašiniai, rūkyta mėsa, vištiena, stirniena, šerniena, kepenėlės, aviiena.
Pieno produktų	Kastinis, kefyras (25), rūgpienis (3), sūris (5), jogurtas (5), grūdėta varškė (5), varškės sūris (4), pienas (9), varškė (6), pieno gėrimai (2), ledai, grietinė (4), pasukos, sviestas, rūkytas sūris.

3. Gargždų lopšelis-darželis „Ažuoliukas“

Daržovių	Brokoliai (6), kopūstai (7), salotos (3), svogūnai (12), morkos (5), burokėliai (6), pomidorai (10), paprikos (4), agurkai (2), šparaginės pupelės (2), cukinijos (2), kalafijorai, žirneliai (2), baklažanai, paprikos, troškintos paprikos, porai (2), virtos daržovės (4).
Vaisių, uogų	Spanguolės (3), agrastai (5), slyvos (2), greipfruktai, ananasai, serbentai (2), persikai (2), mėlynės (3), kriaušės, slyvos, aviečių, žemuogių, bruknių, vynuogės, citrusiniai vaisiai, persimonai, bananai, iš viso nemėgsta uogų (2).
Košių	Perlinių kruopų (5), grikių (12), avižinės (10), ryžių (3), miežinės, sorų kruopų, kukurūzų, iš viso nemėgsta (2).
Žuvies	Lašišos, silkės, iš viso nemėgsta (13).
Mėsos	Jautiena (3), vištiena, aviiena, rūkytos mėsos, lašiniai, triušiena.
Pieno produktų	Varškės, kefyras (9), sūris (2), pienas (3), pasukos (2), grūdėta varškė, raugintas pienas, jogurtas (3), pieno gėrimai.

4. Gargždų lopšelis-darželis „Gintarėlis“

Daržovių	Burokėliai (15), brokoliai (21), salierai (3), cukinijos (7), svogūnai (18), špinatai, kopūstai (17), pomidorai (24), žirneliai (4), salotos, paprikos (12), pupelės (7), kalafijorai (7), virtos morkos (6), morkos (5), porai (3), Burokėliai (15), brokoliai (21), salierai (3), cukinijos (7), svogūnai (18), špinatai, kopūstai (17), pomidorai (24), žirneliai (4), salotos, paprikos (12), pupelės (7), kalafijorai (7), virtos morkos (6), morkos (5), porai (3), česnakai, moliūgai (4), šparaginės pupelės (5), cukinijos (7), baklažanai (3), svogūnų laiškai, agurkai (5), žiediniai kopūstai (4), ridikėliai, pekino kopūstas, bulvės (3), bruselio kopūstai, iš viso nemėgsta daržovių (3).
Vaisių, uogų	Persikai (3), avietės (4), mėlynės (5), ananasai (5), serbentai (7), agrastai (5), bananai (6), kiviai (9), vyšnios (2), kriaušės (5), arbūzai (2), mangai (2), kokosai, melionai (2), greipfruktai (6), apelsinai (6), mandarinai, avokadai, razinos (2), vynuogės (4), braškės (6), granatos (2), spanguolės (4), obuoliai, mėlynės, slyvos (2), šilauogės (2), bruknės, citrinos, iš viso nemėgsta uogų.
Košių	Avižinės (24), kukurūzų (12), grikių (13), perlinių kruopų (10), miežinės (4), kvietinės, ryžių (3), manų (6), sorų (4), iš viso nemėgsta (2).
Žuvies	Silkės (3), lašišos (4), menkės (5), stintos (2), lydekos (2), kepta žuvis (2), virta žuvis, rūkyta žuvis, iš viso nemėgsta (24).
Mėsos	Kiauliena (5), jautiena (13), lašiniai, rūkyta mėsa, vištiena, kalakutiena, dešros, iš viso nemėgsta.
Pieno produktų	Kastinis, varškė (14), varškės sūris (3), grietinė (4), pienas (12), rūgpienis, sūris (3), grūdėta varškė, kefyras (17), sviestas, jogurtas (5), pieno kokteilai, kiaušiniai, sūreliai (2), sūris (2), iš viso nemėgsta pieno produktų (2).

5. Gargždų ugdymo centras „Naminukas“

Daržovių	Kopūstai (14), burokėliai (8), agurkai (3), pomidorai (9), salotos (3), paprikos (10), svogūnai (13), morkos (4), cukinijos (7), baklažanai, brokoliai (6), baklažanai (2), moliūgai (5), ridikėliai, šparaginės pupelės (2), kalafijorai, žiediniai kopūstai, česnakai, salierai, ridikėliai.
Vaisių, uogų	Vyšnios (2), braškės (2), kiviai (8), avietės (3), arbūzai, greipfruktai, slyvos (3), apelsinai (3), persikai, nektarinai, gervuogės, bananai, kriaušės, mėlynės, iš viso nevalgo uogų (2), iš viso nemėgsta vaisių.
Košių	Perlinių kruopų (4), grikių (9), ryžių (3), avižinės (8), kukurūzų, manų (6), kvietinių kruopų, iš viso nemėgsta (3).
Žuvies	Silkės (4), ešeriai, kepta žuvis (3), iš viso nemėgsta (5).
Mėsos	Jautiena (4), šaltiena, aviiena (2), lašiniai (2), kepenėlės (3), kiauliena (2), vištiena.
Pieno produktų	Kefyras (6), pienas (6), varškė (4), rūgpienis (3), naminis pienas, varškės sūris (4), jogurtas, grūdėta varškė, sviestas, grietinė.

6. Kvietinių mokykla-darželis

Daržovių	Brokoliai (6), kalafijorai (3), žirneliai, svogūnai, česnakai, paprikos (4), kopūstai (2), pomidorai (2), kopūstai, burokėliai, cukinijos (2), baklažanai, morkos.
Vaisių, uogų	Arbūzai, mangai, persimonai, slyvos (4), braškės, avietės, citrusiniai vaisiai (2), bruknės, abrikosai, juodieji serbentai.
Košių	Grikių (2), avižinės (3), manų (2), ryžių.
Žuvies	Jūros gėrybės, krabų lazdelės, žuvies kodlėtai, rūkyta žuvis, silkės (2), lašišos, iš viso nemėgsta (2).
Mėsos	Jautiena, kiauliena.
Pieno produktų	Jogurtas, varškė (3), pienas (2), kefyras (5), grietinė, varškės sūris, iš viso nemėgsta pieno produktų.

7. Drevernos vaikų darželis

Daržovių	Brokoliai (4), žirneliai, pomidorai, bulvės (2), kopūstai (3), cukinijos (2), moliūgai (2), paprikos, pupelės, žirniai, žiediniai kopūstai, salierai, kalafijorai, burokėliai.
Vaisių, uogų	Melionai, slyvos (2), persimonai (2), kriaušės, iš viso nemėgsta uogų.
Košių	4 grūdų, grikių, kukurūzų, avižinės (3), sorų, kvietinės, iš viso nemėgsta (2).
Žuvies	Silkės (2), kepta žuvis, iš viso nemėgsta (2).
Mėsos	Jautiena, dešros, iš viso nemėgsta.
Pieno produktų	Sūris, jogurtas (3), kefyras, pienas, varškė, iš viso nemėgsta.

8. Priekulės vaikų lopšelis-darželis

Daržovių	Svogūnai (13), kopūstai (12), burokėliai (10), salotos, rauginti agurkai, pomidorai (6), morkos (4), lapinės daržovės, brokoliai (5), cukinijos (3), kalafijorai (3), alyvuogės, žirneliai (2), paprikos (4), žiediniai kopūstai (2), brokoliai (8), pupelės (2), paprikos (2), porai, baklažanai, česnakai, iš viso nemėgsta (4).
-----------------	--

Vaisių, uogų	Persimonai (3), melionai (2), bananai (2), kriaušės, vyšnios, trešnės, braškės (2), serbentai (3), agrastai (3), vynuogės (2), slyvos (2), ananasai (4), kiviai (3), spanguolės, obuoliai (2), greipfruktai, citrinos, avokadai, mandarinai, apelsinai, iš viso nevartoja.
Košių	Perlinės (3), grikių (15), manų (5), kukurūzų (4), ryžių (5), miežinės (4), avižinės (10), žirnių (3), sorų, iš viso nemėgsta (5).
Žuvies	Silkės (5), iš viso nemėgsta (13).
Mėsos	Lašiniai, jautiena (3), kodletai (2), avišiena, iš viso nemėgsta (2).
Pieno produktų	Sūris (5), kefyras (7), jogurtas (3), rūgpienis, pienas (2), varškė (4), varškės sūris, iš viso nemėgsta (2).

9. Agluonėnų vaikų lopšelis-darželis „Nykštukas“

Daržovių	Moliūgai, morkos (4), burokėliai (6), kopūstai (3), svogūnai (3), bulvės (2), pomidorai (3), paprikos (3), žirneliai, porai, šparaginės pupelės, krapai, iš viso nemėgsta.
Vaisių, uogų	Serbentai (3), vynuogės (2), persimonai (2), greipfruktai, ananasai, kriaušės (4), obuoliai, apelsinai, granatai, braškės, slyvos, iš viso nemėgsta.
Košių	Miežinės, grikių (8), avižinės (3), 4 grūdų košė (2), kukurūzų (2), manų (5), 5 grūdų.
Žuvies	Jūros lydekų, lašišos, iš viso nemėgsta (4).
Mėsos	Lašiniai (2), vištiena (2), kiauliena (2), jautiena.
Pieno produktų	Kefyras (8), varškė (4), jogurtas (3), sūris (3), pienas (3), grietinė.

10. Veiviržėnų vaikų darželis

Daržovių	Burokėliai (2), pomidorai (2), morkos, kopūstai (4), žirneliai (2), raudonos paprikos, bulvės, cukinijos (2), moliūgai, iš viso nemėgsta.
Vaisių, uogų	Bananai, serbentai, agrastai, apelsinai.
Košių	Grikių (3), kukurūzų (3), 5 grūdų košės, kruopų (2), miežinės, avižinės, perlinės, ryžių, iš viso nemėgsta (2).
Žuvies	Kepta žuvis, troškinta žuvis, žuvies kodletai (2), žuvies piršteliai, iš viso nemėgsta (2).
Mėsos	Kodletai.
Pieno produktų	Pienas, kefyras (4), jogurtas (2).

11. Endriejavo vaikų darželis

Daržovių	Morkos (2), brokoliai (6), žiediniai kopūstai, brisulio kopūstai (2), paprikos (3), pomidorai (2), svogūnai (4), virtos morkos, kopūstai (3), agurkai (2), burokėliai, avokadai, žirneliai, kopūstai, iš viso nemėgsta.
Vaisių, uogų	Vyšnios, slyvos (3), persimonai (2), šilauogės, citrusiniai vaisiai, juodieji serbentai, mėlynės (2), abrikosai, vynuogės, trešnės, bananai, mandarinai, avietės, žemuogės.
Košių	Grikių (5), avižinės (4), perlinių kruopų (3), manų (2), ryžių, sorų.
Žuvies	Silkės (2), jūros lydekų, lašišos, skumbės, iš viso nemėgsta (2).
Mėsos	Triušiena, kiauliena, vištiena, kalakutiena, jautiena, rūkytos dešros, kepenėlės, iš viso nemėgsta.
Pieno produktų	Pienas (4), kefyras (4), jogurtas (2), varškė (4), sūris, iš viso nemėgsta.

12. Dovilų lopšelis-darželis „Kregždutė“

Daržovių	Pomidorai (3), virtos morkos (2), kalafijorai (3), svogūnai (4), paprikos (4), brokoliai (4), baklažanai (2), bulvės (2), žiediniai kopūstai (2), kopūstai, ridikėliai (2), moliūgai (2), cukinijos, žirniai, pupelės (2), česnakai.
Vaisių, uogų	Braškės (2), apelsinai, vynuogės, juodieji serbentai (4), raudonieji serbentai, persimonai (2), greipfruktai (3), avietės (2), spanguolės, šilauogės, melionai, avokadai (2), agrastai.
Košių	Ryžių (3), perlinės (2), avižinės (7), manų (3), kukurūzų (3), grikių (6), sorų, bulvių košės, miežinės, iš viso nevalgo.
Žuvies	Menkės, sūdytos lašišos, virta žuvis, rūkyta žuvis, silkės, iš viso nemėgsta (6).
Mėsos	Jautiena (2), kalakutiena (2), avišiena (2).
Pieno produktų	Varškė (8), jogurtas (3), pienas (4), varškės sūris (2), lydytas sūris (2), pasukos, kefyras (3), sūris.

13. Kretingalės vaikų lopšelis-darželis

Daržovių	Pomidorai (6), kopūstai (5), burokėliai (3), salotos (2), svogūnai (5), paprikos (3), porai (2), agurkai, česnakai, šparaginės pupelės, žiediniai kopūstai, kalafijorai, brisulio kopūstai, brokoliai, iš viso nemėgsta (3).
Vaisių, uogų	Braškės (2), žemuogės, trešnės, vyšnios (3), serbentai (4), avietės, mandarinai, kiviai, slyvos, granatai, persimonai, citrinos, greipfruktai, avokadai (3), kriaušės, iš viso nemėgsta.
Košių	Avižinės (5), grikių (4), kukurūzų (3), kvietinės, miežinės (3), sorų (2), perlinės (3), manų, kruopų.
Žuvies	Silkės (4), rūkyta žuvis, vytinta žuvis, iš viso nemėgsta (3).
Mėsos	Triušiena, kepenėlės (2), iš viso nemėgsta.
Pieno produktų	Kefyras (5), pienas (6), varškė (3), jogurtas (2), grietinė (2), varškės sūris, sūris (2).

14. Vėžaičių vaikų lopšelis-darželis

Daržovių	Morkos (2), pomidorai (14), kopūstai (10), burokėliai (4), salotos, agurkai (2), svogūnai (10), paprikos (5), baklažanai (2), brokoliai (8), kalafijorai (3), virti kopūstai, ridikėliai, moliūgai (2), česnakai (2), šparaginės pupelės, žirniai, pupelės, cukinijos, žiediniai kopūstai.
Vaisių, uogų	Mandarinai, obuoliai, braškės (2), ananasai, agrastai, serbentai (5), apelsinai (3), persimonai (2), kriaušės, arbūzai, melionai, avokadai, kiviai (2), avietės, greipfruktai (2), citrinos, spanguolės, kiviai, spanguolės.
Košių	Manų (6), avižinės (8), grikių (4), kukurūzų (4), perlinės (2), miežinės (2), kelių grūdų košės, ryžių, kvietinės, iš viso nemėgsta.
Žuvies	Silkės (3), kepta žuvis (2), lašišos, iš viso nemėgsta.
Mėsos	Vištiena, kiauliena (2), dešrelės, rūkyti mėsos gaminiai, kepenėlės, jautiena.
Pieno produktų	Pienas (3), sūris, kefyras (12), jogurtas (4), varškė (2), grietinė, grūdėta varškė (4), varškės sūris (2), rūgpienis.